

ОПОРЕЗИВАЊЕ ОРТАЧКИХ ДРУШТАВА У СРБИЈИ

Сажетак

Државе традиционално опорезују приходе најчешће на основу чињенице места регистрације компаније, што доводи до тога да компаније које немају стварну, или имају врло слабу, повезаност са том државом, бивају опорезоване само по критеријуму места регистрације. Ово доводи до тога да website компаније послују свуда у свету онлине а да порез и даље плаћају традиционално, у најчешћем случају, према месту регистрације, иако приход није ефективно повезан са јурисдикцијом поменутог места. Циљ рада је анализа пореске транспарентности и принципа ефективне повезаности прихода са пословањем у држави регистрације, која се примењује у Сједињеним Америчким Државама, и њена примена у оквиру домаћег пореског права на ортачка друштва. Почевши од претпоставке да је у Србији потребно ускладити опорезивање ортачких друштава са прагом одговорности ортака за обавезе фирме и елиминисати двоструко економско опорезивање, као и да је пожељно привлачење нерезидената чији би приливи били опорезовани у држави, у раду смо користили догматско-правни и компаративни метод. Покушаћемо да дамо препоруке у циљу унапређења пореског система Републике Србије у домену директних пореза за ортачка друштва.

Кључне речи: ортачка друштва, ефективна повезаност прихода, пореска транспарентност, двоструко економско опорезивање.

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Традиционално, државе приходе опорезују на основу места регистрације компаније, што често резултира тиме да се опорезују и компаније које немају стварну или имају врло слабу повезаност са том државом (даље: нексус). С обзиром на то да је данас због интернета могуће пословати из једне државе, а у другој поседовати компанију,

и целу продају спроводити преко вебсајта, поставља се питање како опорезовати такве фирме. У Србији се свакако компаније, без обзира на правну форму, опорезују на нивоу компаније и деоничара, односно постоји двоструко економско опорезивање једног те истог прихода (добит компаније), а фактички искључиво само на основу чињенице да је компанија регистрована у Србији.

На основу компаративне анализе, можемо приметити да постоје решења за овакве случајеве, а пионир такве реформе су Сједињене Америчке Државе (даље: САД). У САД, поред партнерства које се опорезује као порески транспарентно друштво јер нема правни субјективит, омогућено је и да друштво са ограниченом одговорношћу (енг.: *limited liability company* – LLC) бира да ли ће се опорезивати као корпорација или партнерство уз задржавање компанијског статуса одвојеног правног лица и ограничене одговорности оснивача. Уколико LLC компанија изабере да се опорезује као партнерство, елиминисано је двоструко економско опорезивање. У том случају резидентни оснивачи плаћају порез на доходак у САД, а уколико су оснивачи нерезиденти САД, примењује се принцип ефективне повезаности прихода са пословањем у САД, где се сама чињеница да је компанија регистрована у савезној држави САД не узима у обзир као једина и одлучујућа фактичка чињеница.

Циљ овог рада јесте да се укаже на предности америчког система који порески транспарентна друштва, која имају правни субјективитет опорезује само на нивоу деоничара. Такође, у оквиру овог система, нерезидентни оснивачи се не опорезују само на основу места регистрације. Крајњи циљ рада јесте да се укаже и на предности овакве норме из америчког права а која би могла да се примени на ортачка друштва у Србији.

Структура рада је подељена у три дела. У првом делу видећемо које чињенице се узимају као одлучујуће при опорезивању транспарентних и нетранспарентних компанија. У другом делу, бавићемо се компаративном анализом америчког система опорезивања LLC компанија. У трећем делу, бавићемо се разлозима због којих сматрамо да је потребно ортачка друштва у Србији опорезивати по систему налик америчком. На тај начин, настојали смо да применом догматско-правног и компаративног метода дамо препоруку у циљу унапређења пореског система Републике Србије у домену опорезивања ортачких друштава.

2. ТРАДИЦИОНАЛНО ОПОРЕЗИВАЊЕ КОМПАНИЈА

Државе заснивају своју јурисдикцију над опорезивањем компанија користећи најчешће два принципа: (Russo 2007, 5)

3. Принцип места инкорпорације

4. Принцип места стварне управе и ефективне контроле

Према принципу места инкорпорације, који се и најчешће примењује, државе опорезују компаније уколико су исте основане према њиховом праву и на територији њихове државе. Са друге стране, принцип опорезивања према месту стварне управе може да обухвата више критеријума и чињеница који се морају узети у обзир. Тако, на пример, најчешће се у обзир узима место одакле се доносе одлуке, где се састаје управни одбор, где је администрација компаније и слично (Gadžo 2018, 39–40). Неке државе имају тачно одређене критеријуме за место стварне управе и контроле, па тако, на пример, у Немачкој се захтева утврђивање из које јурисдикције се свакодневно доносе одлуке (енг: *day-to-day management of activity*) (Thuronyi 2003, 290). За разлику од држава које су законски одредиле шта се сматра местом стварне управе и контроле, према Закону о порезу на добит правних лица Републике Србије опорезивање резидената порезом на добит врши се према принципу инкорпорације и стварне управе и контроле (Закон о порезу на добит правних лица 2024, чл 2 и 3), али се други поменути принцип не дефинише детаљније у Закону и подзаконским актима.

У већини земаља које не припадају англосаксонском систему права, компаније имају засебан правни субјективитет и опорезују се посебним порезом на добит (Thuronyi 2003, 277). Са друге стране, државе које припадају англосаксонском систему права, омогућавају партнерствима да се опорезују као проточни ентитети (енг: *pass through entities*), не опорезивајући њихов профит на нивоу компаније, док се у државама које припадају континенталном систему права партнерства често називају ортачким друштвима и опорезују се као посебна правна лица порезом на добит (Thuronyi 2003, 279). У Србији, ортачка друштва се према Закону о привредним друштвима сматрају правним лицима (Закон о привредним друштвима 2025, чл. 8), где иако ортаци одговарају неограничено солидарно за обавезе (Закон о привредним друштвима 2025, чл. 93), за пореске сврхе се опорезивање спроводи на нивоу друштва (Закон о порезу на добит правних лица 2024, чл. 1 ст. 1).

У савременом свету се оснивају тзв. *Website* компаније које послују само путем интернет сајта и пружају најчешће услуге. Уколико државе фактички, попут Србије, примењују само принцип инкорпорације, то би значило да уколико поменуте компаније немају никакво физичко присуство у виду канцеларија, запослених и опреме и продају врше из друге државе преко вебсајта, свакако би биле опорезоване према праву државе где је компанија регистрована. У наредном делу, видећемо компаративну анализу примене принципа ефективне повезаности прихода са местом регистрације компаније у САД. Изабрали смо САД из тог разлога што су оне један од највећих поборника спречавања премештања добити и ерозије пореске основе (Zuk 2013, 315), а ипак примењују принцип ефективне повезаности прихода, односно примењују правичну пореску политику која се заснива на реалним чињеницама и нексусу, а не само на принципу места регистрације. Такође, додатни разлог у одабиру јурисдикције видимо у томе што су САД заправо пионир у опорезивању LLC компанија према посебној *check the box* процедури.

3. ОПОРЕЗИВАЊЕ ПОРЕСКИ ТРАНСПАРЕНТНИХ КОМПАНИЈА У САД

Пре свега потребно је знати да у САД постоје три правне форме:

5. Корпорација
6. Партнерство
7. Друштво са ограниченом одговорношћу (енг: *limited liability company* – LLC)

Корпорације се опорезују порезом на добит, као посебна и одвојена правна лица (Thuronyi 2003, 281), док се партнерства опорезују на нивоу деоничара порезом на доходак грађана, али зато деоничари одговарају својом имовином за обавезе партнерства и немају посебан правни субјективитет (Thuronyi 2003, 279 - 280). У већини држава које припадају систему англосаксонског права партнерство нема одвојени правни субјективитет, док код држава које припадају систему континентално-правне традиције партнерство има засебан правни субјективитет (Васиљевић 2012, 146). Међутим, и у неким државама које не припадају англосаксонском систему права, попут Немачке, партнерство нема статус одвојеног правног

лица (Васиљевић 2012, 146). У Сједињеним Америчким Државама, постоји један хибридни систем који се односи на LLC компаније. Почевши од 1997. године, LLC има могућност да примени *check the box* процедуру, где може да изабере да, иако чланови друштва не одговарају за обавезе истог јер постоји одвојен правни субјективитет, буде опорезована као партнерство (Powers & Forry 1997, 832). У том случају, деоничар ће бити у обавези да обрачуна и поднесе пореску пријаву за порез на доходак физичког лица (Snyman-Van Deven & Henning 2003, 159). *Website* компаније које се оснивају у САД заправо најчешће бирају опцију да њихов LLC буде опорезован као проточно друштво, односно пратнерство, где се не примењује порез на добит, већ само порез на доходак оснивача.

Уколико су оснивачи нерезиденти САД, захтева се услов ефективног нексуса прихода регистроване компаније са пословањем у САД (енг.: *effectively connected income with the US trade or business*).¹ Америчке државе су уводиле различите критеријуме за утврђивање ефективне повезаности прихода и јурисдикције где се одвијало пословање, попут постојања физичког присуства у држави, утврђивања извора прихода, као и место реалног пословања, а који су и најчешће били узимани у обзир (Thomas 1987, 280). Уколико су пословне активности при пружању услуга у САД значајније, обављају се у континуитету и доносе регуларне, односно стабилне приходе, сматра се да за приходе чији је извор из САД јесу ефективно повезани са обављањем пословања у САД.² Међутим, сама чињеница да је компанија у САД присутна тако што поседује вебсајт и ту рекламира производе, услуге или информације које пружа својим клијентима, није довољна да би се сматрало да обавља пословање у САД, али ако компанија основана у САД и има физичку локацију (канцеларије, складиште, продавницу) из које доставља производе и обавља продају сматра се да постоји пословање у САД (Lessambo 2016, 67). Дакле, да би деоничар био у обавези да плати порез на доходак физичког лица, битно је да приходи долазе са извора из САД, и да постоји нека врста повезаности таквог прихода са државом где је компанија основана, односно са САД. Видимо да се примењује територијални принцип

¹ <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/effectively-connected-income-eci> (27.6.2025)

² <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/effectively-connected-income-eci> (27.6.2025)

опорезивања власника LLC компаније, уз додатан услов ефективне повезаности прихода са пословањем у САД. Нерезидент САД је лице које нема зелени картон и није присутно више од 31 дана у току једне тренутне године односно више од 183 дана у току тренутне године и две године пре тога.³ Према томе, уколико неко постане резидент, морао би да плаћа порез на доходак физичког лица.

Уколико ефективна повезаност постоји, нерезидентни оснивач би био у обавези да у САД плати порез на доходак физичких лица према правилима поменуте државе на нето износе, док, уколико то није случај, неће бити у обавези да плати порез на територији САД, али би био у обавези да плати порез на доходак грађана у земљи резидентства оснивача.⁴ Да ли је услов ефективне повезаности прихода са пословањем компаније на тлу САД испуњен, Пореска управа САД процењује од случаја до случаја. Такође, уколико LLC прима пасивне приходе попут камате, дивиденде или ауторске накнаде, плаћа посебан порез по одбитку у износу од 30% на бруто примљени пасивни приход.⁵

4. ПОРЕСКА ТРАНСПАРЕНТНОСТ ОРТАЧКИХ ДРУШТАВА У СРБИЈИ И ОПОРЕЗИВАЊЕ РЕЗИДЕНТНИХ И НЕРЕЗИДЕНТНИХ ОСНИВАЧА

Према прописима Републике Србије, друштво са ограниченом одговорношћу одговара за обавезе друштва само до висине свог улога (Закон о привредним друштвима 2025, чл. 139), па је логично да порески прописи прате и компанијске, односно, двоструко економско опорезивање (Закон о порезу на добит правних лица 2024, чл. 1; Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 61) пословања на нивоу фирме а затим и деоничара је оправдано. Са друге стране, ортаци према компанијским прописима одговарају неограничено солидарно за обавезе ортачког друштва (Закон о привредним друштвима 2025, чл 93), док порески закон ортачко друштво види као засебан ентитет који се двоструко економски

³ <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/taxation-of-nonresident-aliens> (28.6.2025)

⁴ <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/effectively-connected-income-eci> (27.6.2025)

⁵ <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/effectively-connected-income-eci> (27.6.2025)

опорезује на нивоу компаније и ортака. Изнећемо неколико разлога на основу којих заснивамо свој став да је потребно елиминисати двоструко економско опорезивање за ортачка друштва уз додатно увођење критеријума ефективне повезаности прихода са местом регистрације/пословања за нерезидентне ортаке.

Прво, требало би узети у обзир да иако према Закону о привредним друштвима ортачко друштво има одвојени правни субјективитет, постоји неограничена солидарна одговорност за обавезе фирме, што ортачко друштво чини мање популарним за оснивање, посебно имајући у виду да постоји двоструко економско опорезивање, а што, на пример, није случај код предузетника који такође одговарају неограничено солидарно. Сматрамо да би требало ускладити постојање ризика са пореском политиком пореске транспарентности. Такође, у САД, иако за LLC компаније постоји могућност примене пореске транспарентности при опорезивању, оваква компанија има засебан правни субјективитет према компанијским законима. Сматрамо да би и у Србији, независно од чињенице да Закон о привредним друштвима ортачко друштво посматра као друштво са одвојеним правним субјективитетом, требало за пореске сврхе овакву форму друштва посматрати као тренаспарентне ентитете. Порески модел према којем би ортачко друштво било опорезовано само на нивоу ортака порезом на приходе од капитала са стопом од 15% (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 61, ст. 1, тч. 2 и чл. 64), а што не би улазило у основицу годишњег пореза (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 87), би врло вероватно било привлачно пореским обвезницима, чак иако је одговорност за обавезе друштва наограничено солидарна. У том случају, обвезници који не би желели да плаћају већи ниво пореза, и не смета им неограничена солидарна одговорност, оснивали би или предузетничке радње или ортачка друштва, док би они који желе да одговарају само до висине улога оснивали друштво са ограниченом одговорношћу.

Даље, предузетничке радње које се опорезују паушално (даље: паушалац) по основу претпостављене основице из пореског решења (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 32 ст. 2), често се злоупотребљавају у циљу евазије. На пример, лице А је власник друштва са ограниченом одговорношћу, и паушалцу за услугу која вреди 100.000 рсд, плати 1.000.000. Паушалац нема обавезу вођења књига и из банке повуче 900.000 рсд и власнику друштва овај новац

преда „на руке“. Други случај би подразумевао да паушалац, како не би прешао ниво од 6.000.000 годишње јер би тада био у обавези да води књиге (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 40), новац од клијената узима „на руке“ или исти прима на приватни рачун у банци. Трећи случај подразумева стварање вештачке структуре, где послодавац, како би мање у порезима и доприносима плаћао своје запослене, оснива им предузетничке радње. Они иако имају статус предузетника, заправо су зависни од послодавца и немају самосталност. Управо зато је и уведен тест самосталности који не мења правну форму предузетнику али га квалификује за пореске сврхе као запосленог и тако обрачунава порез и доприносе (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 85 ст. 2 тч.17). Међутим, послодавац и запослени, како би испунили услове за тест самосталности, могу бити у искушењу да вештачки намештају своју сарадњу, с обзиром на то да не постоји казна за овакво абוזивно понашање, осим што се за пореске сврхе рекарактеризује пословни однос. Ово су само неки од најчешћих облика евазије, незаконите (Bergedahl 2018, 18; Gregg 2008, 24) и законите а нелегитимне (Gomes 2019, 69), где фискус губи пореске приходе, односно повећава се јаз између прикупљених и потенцијално прикупљених пореских прихода. Уколико би се ортачко друштво опорезивало само на нивоу ортака, суштински, створила би се мања потреба за оснивањем предузетничких радњи, јер у сваком случају, одговорност би била солидарно неограничена. Такође, приход који оствари предузетник улази у основицу годишњег пореза на доходак грађана, док приход од капитала за дивиденде, како би ортак био опорезован, не улази (Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 87). Иако је порез на приходе од капитала 15% за разлику од опорезивања предузетника где је стопа 10% на остварен или паушално утврђен приход, чини нам се да је ортачко друштво примамљивије, с обзиром на то да је одговорност код обе форме неограничено солидарна. Битно је нагласити да би оваква форма ортачког друштва у одређеној мери утицала на смањење броја предузетника, а тиме и на ниво евазије која постоји међу предузетницима. У том случају, нагла инфлација не би утицала на повећање евазије, с обзиром на то да услед инфлације и повећања цена, предузетник паушалац брже долази до лимита од 6 милиона динара и може бити у искушењу да наплаћује купцима „на руке“ посебно ако послује са физичким лицима. НАЛЕД предлаже да се подигне праг са 6 на 8 милиона динара, што је разумљиво услед

инфлације и повећања цена (НАЛЕД 2025, 35). Дакле, инфлација и повећање цена су само додатни фактори који би утицали да се порески обвезници региструју као порески транспарентно ортачко друштво уместо предузетника.

Треће, Србија би се позиционирала као јурисдикција која тежи отклањању двоструког економског пореског опорезивања. Видели смо да у САД постоји посебан режим опорезивања за нерезиденте, власнике LLC компанија регистроване у САД, уколико је извор прихода из САД и постоји ефективна повезаност прихода са пословањем у САД. Србија би могла да уведе сличан режим који би привлачио нерезиденте да отварају компаније у Србији, међутим, како би се остварио неки порески приход, сматрамо да је потребно увести неки минимални порез како би фискус приходао. Предлажемо увођење пореза по одбитку у износу од 5% на исплаћене дивиденде ортацима нерезидентима. Нерезидентни оснивачи би у својој држави, уколико постоји уговор о избегавању двоструког опорезивања, или домаћи прописи то омогућавају као на пример у Србији (Закон о порезу на добит правних лица 2024, чл 51 – 52; Закон о порезу на доходак грађана 2025, чл. 11 – 12), могли да плаћени порез по одбитку искористе као порески кредит при плаћању пореза на доходак у земљи свог резидентства. Стопа од 5% није превелика, што би сигурно утицало на нерезиденте да одаберу Србију као јурисдикцију оснивања партнерства, тј. ортачког друштва. У том случају било би потребно увести правила путем којих би се одредило шта представља приходе који су ефективно повезани са пословањем у Србији. Предлажемо следеће критеријуме:

- Постојање закупљених канцеларија, а не само регистроване адресе;
- Постојање запослених у Србији којима се исплаћује накнада по основу уговора о раду са обрачунатим порезима и доприносима;
- Непостојање сталне пословне јединице, која би се опорезовала посебно какав је и сада режим у Србији (Закон о порезу на добит правних лица 2024, чл. 4 – 5);
- Постоји закуп складишта или продавнице одакле се продаје роба, иако све иде преко вебсајта.

Ово су само неки од критеријума који би се могли узети у обзир, али требало би имати у виду да исти не би требало да

представљају превелико оптерећење за Пореску управу, као ни за пореске обвезнике. Посебно би требало имати у виду да Србија има мањак запослених у Пореској управи, што је једна од већих замерки Европске комисије у њиховом извештају (European Commission 2024, 13). Према томе, критеријуми би морали бити врло јасни и прецизни, без веће могућности другачијих тумачења исте норме. Међутим, како би норма о ефективној повезаности прихода са пословањем у Србији могла и заиста да заживи, односно да привуче нерезиденте, потребно је омогућити регистрацију ортачких друштава „на даљину“, односно да нерезидент може да оснује своју компанију без потребе да долази у Србију. Тренутно, потребно је да има електронски сертификат у Србији или да „изнајми“ исти преко приватних компанија, за шта је опет потребно физичко присуство. Начин на који би се превазишао овај „проблем“ превазилази оквири овог рада, стога неће бити предмет даље анализе. Свакако, нерезидент би морао да има свог пореског заступника из редова пореских саветника или књиговођа преко којих би оснивао ортачко друштво, и који би могао да као адресу компаније наведе пословну адресу пореског заступника, јер уколико би закупио пословни простор, био би опорезован 15% порезом на доходак грађана као и резиденти Србије и морао би у Србији да плати порез.

Четврто, економско двоструко опорезивање би било у потпуности елиминисано, што би Србију позиционирало као државу у којој су не само законске и ефективне пореске стопе ниске⁶, него и као државу која се залаже за опорезивање једног истог прихода само од једног лица.

5. ЗАКЉУЧАК

Србија ортачко друштво опорезује као лице са одвојеним правним субјективитетом од ортака, док са друге стране подразумева неограничену солидарну одговорност оснивача за обавезе фирме. Порески закони заправо прате Закон о привредним друштвима према којем се и ортачко друштво класификује као правно лице са одвојеним правним субјективитетом, међутим, ослањајући се на компаративну анализу опорезивања порески транспарентних

⁶ На пример, подстицаји код улагања где је ефективна пореска стопа 0 процената: Закон о привредним друштвима 2025, чл. 50а.

компанија у САД и третмана нерезидентних оснивача, сматрамо да се исти систем може успоставити у Србији.

У САД, LLC компанија има посебан правни субјективитет у домаћем компанијском праву САД, али може да изабере да буде опорезована као партнерство, односно као порески транспарентни ентитет. На овај начин оснивачи, резиденти САД, плаћају порез само на нивоу партнера, односно плаћа се само порез на доходак грађана, а не и на добит саме компаније. На овај начин, резидентни оснивачи не одговарају за обавезе LLC компаније јер постоји одвојен правни субјективитет, али се третирају за пореске сврхе као транспарентни ентитети, што за последицу има потенцијално мање плаћен порез. Са друге стране, нерезидентни оснивачи плаћају порез на доходак грађана у САД само у случају да је извор прихода из САД и да је такав приход ефективно повезан са пословањем у САД. Компаније чији приход долази од клијената из САД, а које имају физичко присуство, закупљене канцеларије, запослене, складишта и продавнице робе у САД, сматраће се да им је приход повезан са пословањем у САД. Супротно, ако се услуге пружају само преко вебсајта, сматра се да не постоји ефективна повезаност прихода са пословањем у САД, а у том случају нерезидентни оснивачи не плаћају порез на доходак у САД, већ исти плаћају у земљи свог резидентства, што би у случају са Србијом било 15% на приходе од капитала за примљене дивиденде.

Сличне норме би могле бити имплементиране у домаће законодавство, конкретно за ортачко друштво, из неколико разлога. Прво, систем неограничене одговорности ортака за обавезе друштва намеће и коресподентну пореску политику опорезивања, што би учинило ову форму привредног друштва атрактивнијом. Конкретно, ортачко друштво би се опорезивало као порески транспарентно само на нивоу ортака, односно порезом на приходе од капитала. Ризик неограничене одговорности би био умањен пореским оптимизованим нормама. Друго, форма предузетника, која је генерално и најпопуларнија, показала се као потенцијално средство евазије пореза у пракси. С обзиром на то да приход предузетника улази у основицу годишњег пореза на доходак грађана, док приход од капитала за дивиденде не улази, па би, самим тим, имајући у обзир да како форма предузетника, тако и форма ортачког друштва захтева неограничену солидарну одговорност, порески обвезници потенцијално више бирали да оснивају ортачка друштва. Ово би

утицало на потенцијално смањење евазије пореза користећи се предузетничким формама. Треће, нерезиденти би плаћали само порез по одбитку од 5% који би могли да искористе као порески кредит у држави свог резидентства. На овај начин, Србија би привлачила и стране инвеститоре. Четврто, економско двоструко опорезивање код ортачких друштава било би елиминисано.

Препоручујемо домаћем законодавцу да делимично, или у целости усвоји правило опорезивања из правног система САД за LLC компаније и примени исто на ортачка друштва која се региструју у Агенцији за привредне регистре у Србији. Конкретно, ортачка друштва би требало посматрати као порески транспарентна друштва и опорезивање спроводити само на нивоу ортака. Уколико би то били резиденти Србије, плаћао би се порез на доходак грађана у Србији у износу од 15% на приходе од капитала, супротно, уколико би то били нерезиденти, плаћао би се порез по одбитку у износу од 5% само уколико се не би испунили критеријуми према којима би се сматрало да приход са извора из Србије јесте ефективно повезан са пословањем у Србији. Према томе, уколико би се пак сматрало да су критеријуми испуњени, онда би се нерезидент опорезивао порезом на доходак грађана у Србији где би био дужан да плати порез на приходе од капитала у износу од 15%. Пре овакве реформе, било би потребно ускладити и поступак регистравања компаније у Србији, како би цео поступак био аутоматски и без потребе физичког присуства при регистрацији компаније.

ЛИТЕРАТУРА

- Bergedahl, Christopher. 2018. Anti-Abuse Measures in Tax Treaties Following the OECD Multilateral Instrument – Part 1. *Bulletin for International Taxation*, 72(1): pp. 11–30.
- Dunst, Thomas. 1987. Activities Creating Nexus for Income Tax Purposes. *Journal of State Taxation*, 6(3): pp. 279–284.
- Gomes, Marcus Livio. 2019. The DNA of the Principle Purpose Test in the Multilateral Instrument. *Intertax*, 47(1): pp. 66–90.
- Greggi, Marco. 2008. *Avoidance and Abus De Droit: The European Approach in Tax Law. eJournal of Tax Research*, 6(1): pp. 23–44.
- Lessambo, Felix I. 2016. *International Aspects of the US Taxation System*. New York: Palgrave Macmillan.

Налед. 2025. *Сува књига 17 - Preporuke za uklanjanje administrativnih prepreka poslovanju u Srbiji 2025/26*. Београд: НАЛЕД.

Powers, Tassma A. & Forry, Deby L. 1997. Partnership Taxation & (and) the Limited Liability Company: Check out the Check-the-Box Entity Classification. *Land and Water Law Review*, 32(2): pp. 831–858.

Russo, Raffaele. 2007. *Fundamentals of International Tax Planning*. Amsterdam: IBFD Publications BV.

SnymanVan Deven, Elizabeth & Henning, Jozeph Johannes, 2003. The Limited Liability Company in the USA: An Innovative Organizational Option with Lessons for South Africa. *South African Law Journal*, 120(1): pp. 153–172.

Stjepan Gadžo. 2018. *Nexus Requirements for Taxation of Non-Residents' Business Income: A Normative Evaluation in the Context of the Global Economy*. Amsterdam: IBFD.

Thuronyi, Victor. 2003. *Comparative Tax Law*. The Hague/London/New York: Kluwer Law International.

Zuk, Marcin. 2013. "The Beneficial ownership concept in tax treaties". In Michael lang et al. (eds.), *Limits to tax planning* (pp. 306–333). Wien: Linde.

Васиљевић, Мирко. 2012. *Компанијско право - Право привредних друштава*. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду.

ИЗВОРИ ПРАВА

Закон о привредним друштвима [ЗОПР], Службени гласник РС бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019, 109/2021 и 19/2025.

Закон о порезу на добит правних лица [ЗПДПЛ], Службени гласник РС бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - др. закон, 142/2014, 91/2015 - аутентично тумачење, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020, 118/2021 и 94/2024.

Закон о порезу на доходак грађана [ЗПДГ], Службени гласник РС бр. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - испр., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - одлука УС, 7/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 114/2012 - одлука УС, 8/2013

- усклађени дин. изн., 47/2013, 48/2013 - испр., 108/2013, 6/2014 - усклађени дин. изн., 57/2014, 68/2014 - др. закон, 5/2015 - усклађени дин. изн., 112/2015, 5/2016 - усклађени дин. изн., 7/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 7/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018, 4/2019 - усклађени дин. изн., 86/2019, 5/2020 - усклађени дин. изн., 153/2020, 156/2020 - усклађени дин. изн., 6/2021 - усклађени дин. изн., 44/2021, 118/2021, 132/2021 - усклађени дин. изн., 10/2022 - усклађени дин. изн., 138/2022, 144/2022 - усклађени дин. изн., 6/2023 - усклађени дин. изн., 92/2023, 116/2023 - усклађени дин. изн., 6/2024 - усклађени дин. изн., 94/2024, 101/2024 - усклађени дин. изн., 8/2025 - усклађени дин. изн. и 19/2025.

ИНТЕРНЕТ ИЗВОРИ

<https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/effectively-connected-income-eci> (27.6.2025)

<https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/taxation-of-nonresident-aliens> (28.6.2025)

European Commission. 2024. Commission Staff Working Document: Serbia 2024 Report SWD(2024) 695 final, Brussels. https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/3c8c2d7f-bff7-44eb-b868-414730cc5902_en?filename=Serbia%20Report%202024.pdf (30.6.2025)

Miloš Vasović

TAXATION OF PARTNERSHIPS IN SERBIA

Resume

States have traditionally taxed income based on where a company is registered. As a result, companies with little or no real connection to a country often end up being taxed there solely because of their place of registration. This means that companies can operate globally online, while their taxes are still paid in the country of registration, even if the income has no effective connection to that jurisdiction. The aim of this paper is to analyze tax transparency and the principle of effectively connecting income with business activities in the state of registration, as applied in the United States, and to explore how this principle could be applied within Serbian tax law to partnerships. Starting from the assumption that Serbia needs to align the taxation of partnerships with the liability threshold of partners for the firm's obligations and to eliminate double economic taxation, while also aiming to attract non-residents whose income would be taxed within Serbia, the paper uses a dogmatic legal and comparative method. We seek to provide recommendations for improving Serbia's tax system in the area of direct taxation of partnerships.

Keywords: partnerships, effectively connected income, tax transparency, economic double taxation.